

Goran Plavec
Josip Marić
Mario Baić
Matija Aračić

UTJECAJ PROGRAMIRANOG RADA U HRVAČKOJ ŠKOLI NA ANTROPOLOŠKI STATUS DJECE

1. UVOD

Uspjeh u hrvanju uvjetovan je čitavim nizom antropoloških dimenzija koje utječu na oblikovanje onih znanja, vještina i navika sportaša koje će u dugoročnom procesu sportske pripreme donijeti visoka sportska dostignuća. Hrvanje spada u grupu vrlo složenih polistrukturalnih acikličkih kretnja što od mladih hrvača zahtjeva visoku razinu motoričkih, antropometrijskih i funkcionalnih sposobnosti. Posebno je zanimljivo utvrditi razlike u procjeni antropoloških testova mladih hrvača koji su stvoreni pod utjecajem programiranog treninga hrvanja i zadanih normi u sustavu školstvu RH.

2. CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj istraživanja je usporediti neka antropološka obilježja dječaka hrvača s normama dječaka iste dobi koji nisu podvrgnuti programiranom radu osim na nastavi TZK u osnovnoj školi.

3. METODE RADA

3.1. Uzorak ispitanika

Uzorak ispitanika sačinjavalo je 67 mladih hrvača koji su bili podjeljeni u tri dobne skupine (peti, šesti i sedmi razred OŠ). Ispitanici petih razreda su u trenažnom procesu bili šest mjeseci, šestih razreda godinu i pol, a sedmih dvije i pol godine.

3.2. Uzorak varijabli

Za istraživanje je korištena baterija testova od 9 valjanih i pouzdanih testova za procjenu antropoloških obilježja koji se koriste i u osnovnim školama. Detaljan opis testova dan je u knjizi "Norme" (Findak, V., Metikoš, D., Mraković, M., Neljak; B. 1996. god). Testiranje je izvedeno u skladu sa zahtjevima mjerenje propisanih u knjizi.

Antropometrijske karakteristike (2) : opseg podlaktice (AOP), nabor nadlaktice (ANN).
Motoričke sposobnosti (6) : poligon natraške (MPN)-koordinacija, izdržaj u visu zgibom (MIV)-statička snaga, taping rukom (MTR)-brzina, pretklon raznožno (MPR)-fleksibilnost, podizanje trupa (MPT)-repetitivna snaga.
Funkcionalne sposobnosti (1) : trčanje 6 min.

3.3. Metode obrade podataka

Pomoću deskriptivne statistike izračunate su aritmetičke sredine, za svaku dobnu skupinu hrvača posebno.

4. OPIS TRENAŽNOG PROCESA

U trenutku mjerenja dječaci hrvači su trenirali u režimu tri puta tjedno po 90 min hrvačkog treninga. Dječaci petog razreda bili su 6 mjeseci u trenažnom procesu, šestog razreda oko 18 mjeseci dok sedmog 30 mjeseci. Sa svakom od skupina radili su treneri, profesori TZK (specijalizanti hrvanja), po planu i programu hrvačke škole namijenjenom za tu dob. Konstrukcija treninga poštivala je zakonitosti konstrukcije sata TZK (uvodni, pripremni, glavni i završni dio).

5. REZULTATI I DISKUSIJA

Tablica 1.

		VARIJABLE								
RAZ.	NORME	AOP	ANN	MPN	MIV	MPR	MPT	MSD	MTR	F6
5	Hrvači	22,4	19,5	13,7	26,2	48,6	40	185	29,4	1075
	Prosječno	20,4-19,5	10-11	20,4-18,5	34-45	43-47	29-33	165-179	24-25	1100-1199
	Iznad prosj.	23,5-20,5	8-9	18,4-16,5	46-57	48-52	34-38	180-194	26-27	1200-1249
	Izvršno	23,6- više	6-7	16,4-manje	58-više	53-više	39-više	195-više	28-više	1250-više
6	Hrvači	21,7	12,9	10,1	52,1	56,4	51	195	30	1169
	Prosječno	21,4-19,5	10-11	18,4-16,5	37-48	45-49	31-35	175-189	26-27	1150-1249
	Iznad prosj.	23,5-21,5	8-9	16,4-14,5	49-60	50-54	36-40	190-204	28-29	1250-1299
	Izvršno	23,6-više	6-7	14,4-manje	61-više	55-više	41-više	205-više	30-više	1300-više
7	Hrvači	24,26	9,68	9,07	54,5	62,9	55	219	35	1286
	Prosječno	22,4-20,5	10-11	16,4-14,5	40-51	48-52	33-37	185-199	28-29	1200-1299
	Iznad prosj.	24,5-22,5	8-9	14,4-12,5	52-63	53-57	38-42	200-214	30-31	1300-1349
	Izvršno	24,6-više	6-7	12,5-manje	64-više	58-više	43-više	215-više	32-više	1350-više

U tablici je prikazana usporedba rezultata hrvača s normama u školstvu RH za svaku pojedinu uzrasnu grupu.

Rezultati hrvača u petom razredu su u šest varijabli iznad prosjeka i izvrsni dok su u tri varijable ispod prosjeka. Lošiji rezultat u varijablama nabor nadlaktice (ANN), izdržaj u visu zgibom (MIV), trčanju 6 min (F6), može se povezati sa tim da mladi hrvači prije upisa u školu hrvanja nisu se bavili nikakvim programiranim vježbanjem, a u toj dobi na treninzima prevladava informatička komponenta (usvajanje i usavršavanje hrvačkih tehnika), a ne energetska komponenta sportske pripreme. Ta usmjerenost na učenje i usavršavanje kompleksnih tehnika škole hrvanja dovela je i do znatnih razlika u varijabli za procjenu koordinacije (MPN).

U usporedbi razlika u šestom razredu s normama, vidljivo je da su hrvači gotovo u svim varijablama iznad prosjeka i izvrsni osim u varijabli za procjenu potkožnog masnog tkiva (ANN), koja je malo ispod prosjeka. U odnosu na peti razred očita je razlika u varijabli

izdržaj u visu zgibom (MIV) koja je iznad prosjeka u odnosu na populaciju šestih razreda koja se ne bave hrvačkim sportom. Takve razlike antropoloških obilježja su posljedica ciljanog treninga u kojima prevladava energetska komponenta koja je utjecala na razvoj mišićne mase, što pokazuje varijabla opseg podlaktice (AOP) koja je iznad prosjeka, a može se objasniti preko povećanja snage ruku (MIV) i smanjenja potkožnog masnog tkiva u odnosu na prethodni razred.

U grupi sedmih razreda hrvači su nakon trideset mjeseci treninga postigli zadovoljavajuće rezultate u svim antropometrijskim obilježjima i motoričkim sposobnostima koje danas zahtjeva moderno hrvanje. Uspoređujući ih sa normama vidljivo je da su u svim varijablama iznad prosjeka i izvrsni. Slabiji rezultat je jedino u testu za procjenu funkcionalnih sposobnostima (F6), što se može objasniti time što se hrvački treninzi odvijaju u manjim dvoranama pa su ograničeni s mjestom za trčanje. Prijedlog je više ciljanih treninga u prirodi za razvoj aerobnih sposobnosti što bi utjecalo i direktno na smanjenje i potkožnog masnog tkiva.

6. ZAKLJUČAK

Na temelju usporedba nekih antropoloških obilježja dječaka hrvača sa antropološkim obilježjima dječaka iste dobi koji se tjelesnim vježbanjem bave samo na satovima TZK, vidljivo je da u većini testova hrvači postižu bolje rezultate (iznad prosjeka i izvrsne). Veće razlike u obilježjima hrvači su postigli u šestom i sedmom razredu (oko dvije godine trenaznog procesa), što možemo pripisati planiranom i programiranom radu u hrvačkoj školi. Sa svim gore navedenim sa sigurnošću se može preporučiti veća frekvencija korištenje hrvačkih sadržaja u planovima i programima osnovnih škola.

7. LITERATURA

1. Findak, V., Metikoš, D., Mraković, M. i Neljak, B. : Norme, Hrvatski pedagoško-književni zbor, Zagreb, 1996
2. Marić, J. (1982).: Utjecaj antropometrijskih i motoričkih dimenzija na rezultate u hrvanju klasičnim načinom (Disertacija), Zagreb
3. Marić, J. (1990).: Prediktivna vrijednost nekih varijabli brzine na uspjeh hrvača starih 13-14 godina, Kineziologija, 22 (1-2)
4. Petrov, R.: Principes de lutte libre pour enfants et adolescents, Medicina i fizkultura, Sofija, 1975.
5. Sekulić, V. (1983): Plan i program škole rvanja grčko – rimskim stilom. (Diplomski rad), Zagreb; Fakultet za fizičku kulturu.